

σοβαρή κατηγορία, χωρίς τακτικήν ἀνάκριση. Ἐκεῖ ἡ δικαιοσύνη ἔγινεν ὄργανο τοῦ «Ἐμπορικοῦ Συλλόγου». Σήμερα τὰ «δικαστικά αἵσχη» συνεχίζονται μὲ ἀδιαντροπιά σ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα. Σὲ διάστημα ἑξή μηνῶν πού διοικεῖ τὴ χώρα ὁ παλαιοκομματισμὸς ἡ ἐργατικὴ τάξη ἀντίκρισε πρωτοφανεῖς καὶ ἄγριους ἐπίσημους καὶ ἀνεπίσημους διωγμούς.

Ἐπειτ' ἀπ' ὅλα αὐτὰ ἀντικρύζει κανεῖς μιὰ ἐκρυθμὴ κατάστασι. Ποῦ πᾶμε; εἶναι τὸ ἐρωτηματικὸ τῶν Βενιζελικῶν. Ποῦ εἶναι ἡ πνευματικὴ παραγωγή μας; εἶναι ἡ ἀνήσυχη ἀπορία τῶν γραμματισμένων. Ἀλήθεια παρατηρεῖ κανεῖς μιὰ στασιμότητα. Ἡ Ἐθνοσύλλεσι συνεδριάζει. Μὰ οὔτε μιὰ ἀπολύτως συζήτησι ἀνοίχτηκε σοβαρὴ στὸν τύπο γιὰ τὰ ζητήματα πού ἔχει νὰ λύσῃ. Ἐπιστημονικὴ κίνησι μὴδὲν. Νέκτρα καὶ μούχλα.

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά ὁ μικροαστικὸς κόσμος ἀγαναχτεῖ, δυσφορεῖ. Εἶν' ἀπογοητευμένους ἀπὸ ὅλα τὰ κόμματα, τοὺς κομμουνιστὰς τοὺς φοβᾶται. Δὲ ξέρει καλὰ τί θέλει. Ζητεῖ ἄγκυρα σωτηρίας.

Ἡ μόνη τάξι πού φαίνεται πὼς ζεῖ, κινεῖται, δρᾷ, εἶναι ἡ ἐργατικὴ. Ἀντὶ νὰ τῆς ὑφαίνουσι τὸ σάβανο τῆς μὲ τοὺς διωγμούς οἱ ἄστοι, τὸ μέλλον θὰ δεῖξι πὼς αὐτὴ ὑφαίνει τὸ σάβανο τῆς μπουρζουαζίας. Ἐκεῖνο ὅμως πού βλέπει κανεῖς ἀπὸ τώρα καθαρὰ εἶναι μιὰ σοβαρὴ «κρίσις» πού περνοῦμε. Ἐνα βογγιτὸ ὑπόκωφο ἀκούεται ἐκ τῶν κάτω. Ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ ξεσπάσῃ σὲ λαϊκὴ θύελλα. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ τὸ προβλέψῃ κανένας χωρὶς νὰ εἶναι προφήτης.

ΑΘΗΝΑ, ΜΑΪΟΣ 1921.

Π. ΧΑΛΚΟΣ

Ο ΠΟΙΗΤΗΣ P. J. JOUVE

Νὰ εὐλογίσωμε τὸν πόλεμο πού φανέρωσε στὸν ἑαυτὸ τους μερικὰς πλούσιες συνειδήσεις, μερικὰς δημιουργικὰς δυνάμεις; Γιατὶ εἶναι πιά βέβαιον πὼς στὴν κρίσι πού προκάλεσε ἡ αἰμοβόρα, ἀτέλειωτη πομπὴ του, καρδιὰς διπλωμένες στὴν ἀσπὴν ὀρειάδα τους, ἀναπετάχθησαν μὲ σφρίγους καὶ ἔπλασαν ἔργα τρεμάμενα ἀπὸ πάθος, ἀγάπη καὶ ἐπαναστατικὸτητα.

Ὁ P. J. Jouve ποιητὴς μὲ ἀτομικότητα πού τις παραμονὲς τοῦ πολέμου ἀναζητοῦσε τὸ δρόμο του, πληγώθηκε ὡς στὴ ρίζα τοῦ ἀνθρωπισμοῦ του ἀπ' τὴν ἀδελφοκτονία τοῦ 1914, ἔκλαψε, ἐτόνεσε καὶ ξεπέταξε στὸ φῶς τραγούδια ἰκεντικά τῆς ἀγάπης ἢ γεμάτα ἀγανάκτησι καὶ, μπροστὰ στὴ βλακώδη ἀναισθησία τοῦ κόσμου, σαρκαστικά, ξόφρυνα.

Κι αὐτὸς πρόσφυγας στὴν Ἑλβετία κοντὰ στὸ Ρολλάν καὶ τοὺς ἐλεύθερους ἀνυπότακτους στὴ δουλεία τῶν καιρῶν.

Τὸ 1915 εὐρισκόμενος ἀκόμα στὴ Γαλλία, δημοσίευσε μιὰ συλλογὴ: Vous êtes des hommes. Τὸ 1916 στὴ Γενεύη: Poème contre le Grand Crime. Τὸ 1918 τὸ μεγάλο του ἔργο: La Dance Macabre.

Ἀπὸ τὴν ὑπηρεσία του ὡς νοσοκόμου στὴν ἀρχὴ τοῦ πολέμου, ἔγραψε μὲ συγκαταητὸ πόνον σειρὰ ἀπὸ διηγήματα, ὅπου στριφοσφριζοῦν οἱ πληγωμένοι μέσα σὲ ἱλιγγιώδη ἀγωνία.

Τελευταία στὸ 1920, δημοσίευσε μιὰν ἀξιόλογη μελέτη γιὰ τὸ Ρολλάν: R. Rolland Vivant, πού ἀποτελεῖ ἓνα ἀσύγκριτον δοκουμεντό γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ Διδασκάλου κατὰ τὸν πόλεμο.

Ὁ Jouve μαζί μὲ τὸ Martinet εἶναι οἱ δυνατότεροι γάλλοι ποιηταὶ πού ἀνέδειξε τὸ πολεμικὸ δράμα.

Σήμερα ἀποτελεῖ μιὰ ἀπὸ τις πρὸ ἐξαιρετικὰς ἀτομικότητες τῆς Εὐρωπαϊκῆς συνειδήσεως πού ὑπηρετοῦν μὲ αὐταπάρησι τὸ Διεθνιστικὸ Ἰδανικόν.

Ἡ χαρὰ μας εἶναι μεγάλη ὅτι ἔρχεται νὰ συνεργαστῇ στὰ «Γράμματα». Δημοσιεύομε σήμερα ὡς ἀρραβῶνα τῆς συνεργασίας μας δύο ἐλεγεία ἀπὸ μιὰ συλλογὴ πού ἐκδίδεται προσεχῶς: Toscanes. Ἐνα μέλημα εἶχαμε μεταφράζοντάς τα γιὰ κείνους ἀπ' τοὺς ἀναγνώστες μας πού δὲν μποροῦν νὰ τ' ἀπολαύσουν στὰ γαλλικά, πὼς νὰ μὴ προσδώσωμε τὸν ποιητὴ τους.

Μ. Π.